

A rendőrpalota története

A XIX. század végéről származó feljegyzés szerint Hatvanban négy községi rendőrt foglalkoztattak, igaz ebből ketten tűzoltói feladatokat is elláttak. „A rendőrség kettős szervezeti keretek között dolgozott a XX. század elején, az állami rendőrség mellett működött egy helyi községi rendőrség is. 1905-ben fizetésüket a községi szolgálékéval azonos összegben állapították meg, ők voltak azok, akik 1905-ben sztrájkba léptek, magasabb fizetést követelve az elöljáróságtól.” A helyi sajtó így írt róla:

1905. június 11., Hatvan és Vidéke

„Rendőrsztrájk

Rendőrségünk szintén átvette a szocializmus eszméi érvényesítésére kínálkozó leghatékonyabb eszközt a – sztrájkot. A rendőrség sztrájkjának előzményei is vannak és ezen előzmények ismerete után nem ítéltető el a rendőrség lépése midőn béremelés kieszközölése végett sztrájkot alkalmaz. A városi képviselőtestület tárgyalta kérésüket, midőn rendőrségünk a megélhetéshez szükséges csekély béremelést kért, az a fizetésemelés melyben rendőrségünket a város részesítette, oly csekély volt, hogy semmit sem változott nehéz helyzetükön. A sztrájkoló rendőrök az építkezéseknél mindannyian munkába léptek, hol kétszer annyi lett a jövedelmük, mint volt a rendőrségnél.”

Az 1909. november 23-án kelt „Hatvan község szervezkedési szabályrendelete” részletesen meghatározta a rendőrség létszámát, teendőit, jogait és kötelességeit. A rendőrség tagjait egyenruha és oldalfegyver viselésére kötelezték. Ekkor már az általános felügyeletet gyakorló főjegyző mellett szolgálati teendőket beosztó és végrehajtásukat ellenőrző rendőrbiztos parancsnoksága alá 4 közrendőr tartozott és 6 mezőőr. Ennek a kislétszámú rendőrségnek rendkívül szerteágazó – a község közbiztonságán túlmenően a közegészségügyet, közlekedést, kereskedelmet, stb. érintő – feladatköre is volt. A Hatvan és Vidéke helyi periodika 1918. május 12-i száma így tálalta a következő nagy változást:

„Hatvanban rendőrkapitányság lesz.

A rendőrség államosítása mint értesültünk, befejezett tény. A tervzet szerint Hatvan rendőrkapitányságot kap megfelelő szervezettel és erővel ellátva, a rendőrkapitányság minden akadály nélkül átkerül az államrendőrséghez.”

A községi rendőrségnek az utolsó rendőrbiztosa Szabó József volt – aki előzőleg Egerben volt városi rendőr – míg 1912-től 1920-ig látta el ezt a feladatot Hatvanban, így ő is átkerült az újonnan felállított rendfenntartó szerv állományába. Így számolt be minderről a Hatvan és Járása című újság 1920. augusztus 1-én.

„A magyar kir. államrendőrség augusztus 2-án délben vonul be ünnepélyesen Hatvanba és átveszi a rend és közbiztonság feletti őrködést. A rendőrség teljes katonai fegyelme tiszta magyar hazafias szelleme s Révász József rendőrpapancsnok puritán egyénisége és fiatalos munkakedve garancia arra, hogy az új rendőrség működése áldást hozó lesz minden téren.” (részlet). Így tehát 1920. augusztus 2-án kezdte meg működését az államrendőrség kirendeltsége Révász József rendőrfogalmazó vezetésével, aki nagy elánal vetette bele magát a munkába, és a község prominensei előtt az első vizitációjára is hamar sor került. Így számolt be erről a Hatvani Hírlap 1920. október 10-i száma:

„Rendőrnep

Azokért, kik személy és vagyonbiztonságunk, tehát egyben a közbiztonság felett őrködnek, Hatvan közössége ma társadalmi mulató estélyt rendez, melynek anyagi eredménye a rend éber őrreinek megjutalmazását szolgálja. Áldozunk egy napot a rendőrségnek, kik egész életüket nekünk áldozzák.”

Hogy ez nem egyszeri alkalom volt, jól mutatja a következő híradás is, amely 1924. február 17-én jelent meg a Hatvan és Járása című hetilapban:

„Folyó hó 9-én tartotta a hatvani áll. rendőrség tisztikara a szokásos évi hangversennyel egybekötött bálját. A casino terme zsúfolásig megtelt. A szép számú közönség elragadtatással hallgatta – a magyar zene nagy Balázsát. Az est felejthetetlen marad Hatvan intelligenciájának. (részlet)”

1925-ben a M. Kir. Országos Államrendőrségi Évkönyvben a rendőrtisztek és tisztviselők szolgálati beosztása címszó alatt már ezt találjuk:

Hatvani rendőrkapitányság.

Révász József kirendeltségvezető

Fogalmazási tisztviselők:

Révász József r.-kapitány, vezető.

Dr. Madách József r.-fogalmazó, vezetőhelyettes.

Dr. Zsigmond János, r.-fogalmazó.

Dr. Mitrovich Viktor, r. s.-fogalmazó.

Felügyelői tisztviselők: Jakubcsák Károly, r.-felügyelő.

Segédhivatali tisztviselők: Papp Lajos, hív. s.-tiszt.

A kétségtől sikeres tevékenységüknek köszönhetően azonban még 1928-ban is felvetődött a képviselő-testület ülésén, hogy szükség van-e helyben állami rendőrségre? Vissza kell állítani a helyi csendőrséget, sőt az egykori községi rendőrség is elég lenne, és nem kerülne annyiba...- érveltek a szkeptikusok. Minderről így írt a Hatvani Újság 1928. július 29-i száma:

„ Államrendőrség ügyében a belügyminisztérium és a kerületi főkapitányság képviselői folytattak tegnap tárgyalást a rendőrség megszüntetése vagy megtartása tárgyában. Buzás Mihály h. főjegyzővel, 30 majd 24.000 pengő évi hozzájárulást és megfelelő

elhelyezést kívánva a rendőrség számára Hatvantól. Buzás Mihály a kívántnál jóval kisebb összegben jelölte meg az esetleges hozzájárulást. Eger és Gyöngyös 42-42 ezer pengővel járulnak az államrendőrség fenntartásához.”

Mivel a képviselőtestület egyértelműen a tevékenységük mellett foglalt állást, minderről a helyi sajtó is beszámolt 1928. szeptember 30-án a Hatvani Újság hasábjain:

„Az államrendőrség hatvani kirendeltségének itt tartása tárgyában hozott a képviselőtestület határozatot az elmúlt héten állást foglalva áldozatos készséggel a rendőrség itt tartása mellett. A közgyűlés elhatározását elismeréssel fogadta Hatvan közössége, mely nagy ideje vár erre a bölcs elhatározásra.”

Most már csak egy újabb kérdés vetődött fel: az egyre gyarapodó állomány számára hol találjanak megfelelő elhelyezést? Sőt a belügyminisztérium 1930-ban kelt nyilatkozata szerint *„az államrendőrség részére megfelelő elhelyezésre feltétlenül szükség van, mert sehol az országban olyan rossz elhelyezése nincs a rendőrségnek mint Hatvanban”* Ezért a község által felajánlott Grassalkovich úton (a mai Balassi Bálint úton) egy telket az új rendőrségi székház felépítésének céljából, amelyet a Hatvani Újság 1930. április 20-i számában megírtak szerint a belügyminisztérium képviselője meg is tekintett. A helyi testület mellett a vármegye segítségét is kérték a probléma megoldására. Ennek nyomán a BME Építőmesterek Lapja Munkaadó mellékletének 1930. október 29-i számában jelent meg az alábbi hír:

„A hatvani rendőrpalota építése.

Heves vármegye két és félmillió pengő közmunkaségélyt kap a kormánytól. Ebből az összegből, mint azt dr. Hedry Lőrinc főispán a közigazgatási bizottság ülésén bejelentette, Hatvanban rendőrpalotát építenek Hatvan munkanélküliségének enyhítésére.”

Az akkor tapasztalt gazdasági világválság a helyi viszonyokra is rányomta a bélyegét, de végül is csak megindultak a munkálatok. A Vállalkozók Lapja 1931. febr 14-i számának 2. oldalán jelent meg az alábbi kis hír, melyet örömmel olvastak Hatvanban is:

„A vidéki rendőrkapitányságok építési terveit elkészítették, a munkákat versenytárgyalás útján fogják kiadni. A belügyminisztérium, illetve az Országos Magasépítési Igazgatóság az alábbi kapitányságok építésére adott megbízást: a miskolci Schodits Lajos (400.000 P), a hódmezővásárhelyi Körmendy Nándor (300.000 P), a nagykovácskői Schidek János (200.000 P), az orosházi Kauser Andor (100.000 P), a hatvanit Orth Ambrus* műépítész (90.000 P) kapták meg. A munkák terveire érthetetlenül nem írtak ki tervpályázatot, hanem azokat megbízás útján adták ki. A munkálatok végrehajtására — értesülésünk szerint — versenytárgyalásokat fognak kiírni, de csak a tervek jóváhagyása után. Az árlejtések meghirdetése március végére várható.”

A fenti hír magyarázatául: tehát a tervek elkészültek, az építkezés megvalósítására versenytárgyalást hirdetnek meg oly módon, hogy a résztvevők fájdalomdíj fejében kivehetik a terveket, majd egy meghatározott időpontban összegyűlve a cégek képviselői nyilatkoznak arról, hogy mennyiért vállalnák el a kivitelezést? Az elhangzó legkisebb árajánlat után általában – két körben – nyilatkoznak arról, hogy az elhangzott ár tekintetében, ők mennyit tudnak még engedni kivitelezési költségekből? És aki a legkedvezőbb árat mondja a végén, az nyeri el a munkát! Ez az árlejtéses versenytárgyalás is megtörtént, de váratlan nehézségként jelentkezett az a gazdasági világválság, amely a hazai és a helyi viszonyokra is rányomta a bélyegét.

A Vállalkozók Lapja 1931. november 12-i számának 5. oldalán az alábbi hírt közölték:

„Vállalatba adták, mégsem építik meg a hatvani rendőrpalotát

Évek óta húzódik mar a hatvani rendőr-palota ügye és a napokban már-már úgy látszott, hogy végre a megvalósulás stádiumába fut az építkezés, miután nemrégiben meghirdették a versenytárgyalást és ennek eredményeként a munkát vállalatba is adták. Az építkezés azonban, amelytől a község előjárósága a nyomasztó munkanélküliség enyhítését várta, az utolsó lépés előtt holtpontra jutott, miután a pénzügyminisztérium nem hajlandó engedélyezni az építkezésre szükséges összeget. Hatvan község előjárósága most erélyesen igyekszik a megrekedt építkezés ügyét előbbrevinni, azonban úgy látszik, hogy akciója kevés sikerrel kecsegtet és az évek óta húzódó építkezés még mindig nem valósulhat meg. Az építkezés tehát elmarad, a hatvani építőmunkások munkaszerszámaikat továbbra is otthagyhadják a sarokban, ahol már hónapok óta porosodik, – de vajjon ki fogja megtéríteni a vállalkozók költségeit, akik jóhiszeműen vettek részt azon a versenytárgyaláson, amelynek tárgyát akkor sem építhették volna meg, ha – ők nyerték volna el a munkát.”

Azonban csak sikerrel járt a lobbizás, ugyanis a Hatvani Újság 1932. április 3-i számában már az alábbi örömteli hírrel jelent meg:

„A hatvani rendőrségi székház építése

Hossza vajúadás után végre megtörtént illetékes helyen a döntés a hatvani rendőrségi székház megépítése felől. Az építkezés a megoldás útján halad. Munkaalom teremtését is jelentette ez az építkezés, mely Hatvan közpénztárát nem érinti. Minden elismerésünk kerületünk országgyűlési képviselőjét Dr. Szinyei Merse Jenőt illeti, aki időt és fáradságot nem kímélve segítette elő Várkonyi Sándor főjegyzővel válllvetve a rendőrség székházának megépítését.”

Az építő cég nevét sajnos nem sikerült eddig kideríteni, de nagy valószínűséggel a helyi Ring cég lehetett a befutó, aki neki veselkedett a megvalósításnak, és 1932. augusztus 28-i számában már azt írta a Hatvani Újság:

„Bokréta ünnepélyéhez** jutott el a hatvani rendőrszékház díszes épülete. Ha így halad a munka, október elején beköltözhet a rendőrség új otthonába.”

Végül, ha nem is olyan gyorsan, de a tél beállta előtt, 1932. december 18-án már ezt írta a Hatvani Újságba Révász József:

„A mai nappal átköltözködtünk az új székházba. Ezzel kapcsolatosan hálával eltelve mondunk köszönetet előljáróinknak és mindazoknak, akik bármiféle módon az új székház emelését elősegítették. Nem mulaszthatjuk el, hogy ez alkalommal meg ne emlékezzünk Lévay Mihály püspök úr, Szinyei Merse Jenő képviselő úr, Várkonyi Sándor főjegyző uraknak az új székház érdekében kifejtett fáradságos munkájukért, kiknek ezúton hálás köszönetet mondunk....

*Révász rendőrtanácsos
a kirendeltség vezetője*

A hatvani rendőrpalota épülete egy 1933-ban megjelent képeslapon, érdekesség, hogy itt még az épület utcafronti részén volt a bejárat

Méltó otthonra lelt tehát „az új rendőrpalotában a település 75 létszámú államrendőrsége, egy tanácsossal, három fogalmazóval, egy felügyelővel és hat detektívvel együtt.” Még egy jelentősebb eseményről számot kell itt adni, 1938. október 6-án a rendőrpalota előkertjében a szökőkutas kismedence mellett felavatták Gáspár András tábornoknak – az 1849. április 2-i dicsőséges hatvani ütközet hőségének – a mellszobrát, amelyet Juhász András helyi szobrász készített el. A résztvevők előtt Ignácz Béla gimnáziumi tanár ismertette a csata lefolyását. 1938. december 1-től a belügyminiszter a helyi államrendőrség kirendeltségét kapitánysággá szervezte át.

1939. március 26-án az eddigi vezetőt Révász József rendőr főtanácsost kinevezték a budafoki rendőrkapitányság élére. Helyét a jászberényi államrendőrség helyettes vezetője dr. Halmos Orbán foglalta el. Ő 1944. május elejéig állt a helyi rendőrség élén, innen Esztergomba helyezték át kapitánynak. ***

Az 1932-ben átadott, akkoriban korszerűnek számító Balassi Bálint úti épületet az 1990-es években kinőtték, és a Hatvani Rendőrkapitányság 1999-ben a volt József Attila nevelőintézet kétszintes épületébe költözött a Ratkó József utcába. így mind az állomány, mind az igazgatásrendészeti ügyfélforgalom elhelyezése megnyugtató módon rendeződött. A Heves Megyei Önkormányzattól a Belügyminisztérium vásárolta meg az ifjúsági otthont, amelyre az átalakítással és felújítással együtt 130 millió forintot költöttek még akkoriban.

A hatvani rendőrkapitányság épülete

Felvetődött, hogy a régi rendőrségi épületet a helyi önkormányzat vásárolja meg zeneiskola céljára. Míg az így megürülő egykori internátus épületét pedig ajánlják fel a megyei önkormányzat számára, akik a nevelési tanácsadónak és logopédiai központnak tudnának itt megfelelő otthont kialakítani. Azonban az ingatlanok értékbecslése nyomán kiderült, hogy a kapitányság épülete akkori áron 25 milliót, a zeneiskoláé pedig 10 milliót kóstált, miközben a volt rendőrség épületének felújítása, funkcionális átalakítása még legalább 40 millió forintba kerülne. Emellett az épület üzemeltetési költsége is a négyszeresére rúgna.

Így elálltak a vételtől, és egy magánvállalkozó vásárolta meg az egykori rendőrpalota épületét, ahol különböző irodák és üzlethelyiségek kerültek kialakításra. Egy ideig ebben az épületben működött az Albert Einstein Alapítványi Gimnázium is.

Az Albert Einstein Alapítványi Gimnázium épülete, itt már az épület végében volt a bejárat

Jegyzetek:

*-Orth Ambrus (Újarad, 1871. november 18. – Budapest, 1931. november 18.) magyar építész, Alpár Ignác sógora. A gyermek id. Orth Ambrus fűszerkereskedő, takarékpénztári igazgató és Philipp Borbála fiaként született. A budapesti műegyetemen tanult, ahol 1897-ben szerzett diplomát. Somló Emillel együtt tervezte meg a kolozsvári egyetem könyvtárát, (de végül nem az ő tervüket valósították meg). Nevesebb megvalósult épülete a trencsényi felsőbb leányiskola, a szatmári és szegedi ipariskola, a zombori törvényszék épülete és a soproni postapalota. Elhunyt születése napjának 60. évfordulóján, házasságának 32. évében. 1931. november 20-án helyezték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben. Neje Szegedy-Maszák Viola volt.

** - „Ha egy ujonnan emelt épület falai elérték azt a legnagyobb magasságot, hogy a tetőszerkezet elhelyezése megkezdődhetik, akkor annak öröme, hogy az épületnek legerhesebb és leginkább számottevő munkája, a kőművesmunka nagyjából elkészült, régi szokás szerint az építető megajándékozza a kőműves-pallért és gyakran az összes kőműveseket és napszámosokat. Mivel ez alkalomból a pallér a ház homlokzatát zászlókkal, lombosítványokkal stb. föl szokta díszíteni, innen kapta ez ünnep a **Bokréta** jó magyar elvezést (melyet különben a német kifejezések szó szerinti fordításánál falegyenünnepnek is hívnak). A nagyobb középületek Bokréta ünnepe alkalmával a koszorus és fehér ruhás lányoktól körülvett pallér egy zöld gallyas, virágos emelvényről áldomást iszik az uralkodó házra, az építetőre, az építésze, az építőmesterre és a munkásokra és minden egyes áldomás után az üres poharat ledobván, darabokra töri. Az ácsok is szoktak tartani Bokréta ünnepet, ha a fedélszék összes szerkezeti alkotó részeit elhelyezték és az a belécezésre v. bedeszakázásra készen áll.” – írta minderről a szokásról a Pallas Nagylexikon.

***- 1945-ben átszervezték a rendőrséget is, és kapitánynak Karácsony Dezsőt választották, aki 1945. március-május között volt az állomány vezetője. Őt Hegedűs István váltotta, aki mindössze négy napig volt a rendőrség vezetője, mert internálták. 1945. június és október között Radetzky József volt a kapitány, akinek az utóda Bócsi Sándor lett, aki 1945-49 között dolgozott a kapitányságon. Őt követte a poszton dr. Jánosi Ödön, aki 1949-50-ben látta el a vezetői feladatokat, majd Némethi Gyula 1950-56. között volt hatvani rendőrkapitány. Őt Lintallér Gyula karhatalmista százados követte, majd Tir János őrnagy, majd alezredes volt a kapitányságvezető 1965-ig. Sajnos azt nem sikerült kideríteni, hogy kettejük között melyik évben történt meg a váltás. Viszont Tir helyére 1965-ben Sipos András neveztek ki, aki Egerben lakott, és onnan járt szolgálati autóval nap mint nap Hatvanba. Mindenki tudta, hogy ez csak egy ideiglenes megoldás, amíg meg nem találják az alkalmas vezetőt. A választás 1966-ban Kovács József alezredesre esett, aki 1985-ig vezette a kapitányságot, miközben előtte 1956-59-ig a bűnügyi osztályt már irányította itt. 1985-ben dr. Jusztin Ferencet választották kapitánnyá, aki 1996. december 31-ig állt a kapitányság élén. Helyére 1997-ben Miklós József r.alezredest neveztek ki, aki 2004-ig látta el a kapitányi teendőket. Őt 2005-ben megbízott parancsnokként Patkóné Róczey Krisztina követte a poszton. 2005-ben Sára Péter r.alezredest nevezte ki a Heves Megyei Rendőrfőkapitány a hatvani kapitányság élére, akit 2007-ben Kiss Gábor váltott a poszton. Őt 2009. július 1-től Lóczy Zsolt gyöngyösi r.alezredest helyettesítette, aki fél évig mindkét város rendvédelmi feladatait irányította. Majd dr. Gyetvai Tibor r.alezredest neveztek ki a posztra, aki 2010. december 31-ig látta el a feladatát. 2011-ben Juhász Jánost neveztek ki rendőrkapitánynak, aki később r.alezredestként vette át a gyöngyösi kapitányság vezetését 2019. április 1-vel. Utóda a hatvani rendőrkapitányság élén Csetneki Zsolt r.alezredest lett.